

זְכָר לַמִּקְדָּשׁ

עיון והתבוננות בזיכרון המקדש בימינו

ישיבת תקוע

אדר א' התשע"ד

"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"

מאז נחרב בית מקדשנו עברו כמעט אלפיים שנה, אך הוא לא נשכח וזכרו קיים ועומד. זיכרון זה פנים רבות לו: תקנות שנתקנו סמוך לחורבנו כי 'מהרה ייבנה המקדש', דרכים שונות שהתפתחו ויצרו מעין חלופות למקדש ולעבודה בו, מנהגי אבלות שהונהגו וביטאו את הרגשת החיסרון מהחלל שנוצר, תפילות שחוברו בציפייה לבניינו, כיסופים וגעגועים... אמת הדבר שזיכרון המקדש חי ופועם בלבנו, אך מה טיבו של זיכרון זה: כיצד אנו זוכרים את המקדש שהיה? מה היה בו שאין לנו היום? ומה יש היום שלא היה במקדש? ובאופן אחר – מה אנו מצפים שיהיה? בבירור שאלות אלו עסקנו בחבורת לימוד בישיבת תקוע בימי בין המצרים של שנת תשע"א, חבורה שהיוותה המשך לחבורה שהתקיימה במשך כמה שנים בישיבה, ואשר עסקה בלימוד משנה ותוספתא של סדר קדשים ולאחר מכן בעיון בפרקי המשכן והמקדש במקרא. במסגרת החבורה נגענו בכמה סוגיות הנוגעות לזיכרון המקדש בימינו. העיסוק בנושאים הללו נעשה דרך לימוד של מקורות מספרות חז"ל, ותוך שילוב של כתיבה אישית שינקה מן המקורות הללו ומן הלימוד המשותף.

דפים אלה לא נועדו לסכם את מה שנלמד בחבורה, אלא לפתוח צוהר למעוניין לעיין בנושאים אלו, ולהזמין להשתתף בעצמו בלימוד ובכתיבה. את המקורות שלמדנו בחבורה הבאנו כאן כהווייתם ללא תוספת פרשנות, אך הוספנו הכוונה קצרה ללימוד וכן הכוונה לכתיבה אישית. בנוסף צירפנו לכל נושא כמה קטעי כתיבה שנכתבו על ידי הלומדים בחבורה.

כאמור, הלימוד והכתיבה התקיימו בימי בין המצרים של שנת תשע"א, אך כעת לרגל יום השנה להסתלקותו של מורנו הרב מנחם פרומן אנו מפרסמים את הדברים לכלל הציבור.

יהי רצון שדפים אלה יהיו בבחינת כנף רננים שתעורר את הגעגועים שלנו לאבינו שבשמים,
ותתעורר חבצלת השרון לשיר בקול נעים גילת ורנן כבוד הלבנון נתן לה הוד והדר בבית
אלהינו במהרה בימינו אמן סלה.

ישיבת תקוע, ערב שבת קודש ויקהל, אדר התשע"ד – שנה לפטירתו של הרב מנחם זצ"ל

דוד פיאלקוף